

INTERVJU

För 250 år sedan fick judar rätten att öppet leva och verka som judar i Sverige. I åtta tv-program skildrar Himlen TV7 det judiska livet genom århundraden, judarnas historia i Sverige, det judiska året och judiskt liv från vaggan till graven.

– Det råder en stor okunskap om judendomen i kristenheten generellt, säger kanalens Sverigechef Daniela Persin.

TV-serie om judiskt pe

Den kristna tv-kanalen HimlenTV7.se med dess Sverigechef Daniela Persin i spetsen, har producerat en mycket innehållsrik och spännande serie kallad "Judiskt perspektiv på tro och liv". Själva idén att göra något liknande tillsammans kom dock ursprungligen från Bengt Mosesson, tidigare chef för religiösa sektionen vid Judiska församlingen i Stockholm, och detta samarbete har nu nu genererat denna programserie.

Det är en resa som i åtta program tar oss med i det judiska livet genom århundraden, och hur judendomens rika arv genomsyrar kristendomens rötter. Serien tar upp teman som judarnas historia i Sverige, det judiska året och judiskt liv från vaggan till graven.

Tittaren får i varje avsnitt även bekanta sig med betydelsen av olika judiska föremål och lära sig mer om judendomens centrala Skrifter. Därtill uppmärksammas det faktum att under år 2025 firas 250 år sedan judar fick rätten att öppet leva och verka i Sverige.

Efter att ha tagit del av de fyra första programmen mötte tidningen Shalom dess huvudpersoner, Daniela Persin och Bengt Mosesson för att få en intervju. Daniela berättar inledningsvis om bakgrunden till varför man, som kristen tv-kanal, producerat en sådan omfattande serie om judiskt liv.

– Jag upplever en påtaglig brist hos många kristna kring judiskt liv, vilket i sig lätt ger grogrund för fördomar – allra helst i tider av växande antisemitism. Jag tror verkligen att en rikare kunskap om det judiska folkets liv och tro är

I en TV-serie med åtta program samtalar Daniela Persin och Bengt Mosesson om judendomens rika arv.

en viktig källa till djupare förståelse av den kristna tron. Och i mötet med Bengt Mosesson, fann jag en person som var full av rik och inspirerande kunskap i fråga om judiskt liv. Att göra

denna serie om judiskt perspektiv på tro och liv blev viktigt och självklart.

Men, berättar Daniela vidare, vi lyfter inte endast fram Bengts undervisning, utan vi samtalar också om de

rspektiv på tro och liv

och om kristendomens judiska rötter.

Foto: Himlen TV7

många kopplingar som finns mellan judendom och kristendomen. Jag tror att det är viktigt att se det gemensamma arv som jag tror att många har missat. Utan det judiska folket skulle vi

kristna helt enkelt inte finnas.

– Däremot när vi upptäcker våra judiska rötter så får vi en ny och djupare förståelse av Jesu liv, evangelierna blir mer begripliga liksom apostlarnas

undervisning. Löpande under programmens gång så stannar vi upp - ibland helt spontant - och kommenterar, "ja, men så här gjorde ju Jesus också..." eller "det här undervisar ju Paulus om..."

Hur är det då för Bengt Mosesson att samtala med Daniela om dessa saker inför en kristen publik?

– Jag är helt bekväm att tala med kristna. Jag har under många år undervisat bland både judar och kristna, ibland var för sig, ibland gemensamt. Det känns väldigt bekvämt för mig, och jag har under många år suttit i styrelsen för Samarbetsrådet för Judar och Kristna där jag, tillsammans med en präst, hållit flera studiecirkelar för judar och kristna.

– Jag undervisar ungefär på samma sätt oavsett publik, möjligen med små nyansskillnader, men det känns alltså mycket komfortabelt, berättar Bengt.

Och hur ser det ut med kunskap och intresse för judendom bland kristna i Sverige?

– I de sammanhang dit jag blir inbjuden är ofta intresset stort, och man har inte sällan en hel del förkunskaper. Till exempel blev jag nyligen inbjuden till Hanninge Pingstförsamlingar som hade haft en studiecirkel om judiskt liv, och sedan kom jag in för att komplettera vilket varit väldigt givande.

– Men inte sällan får jag höra ord som "Varför har jag inte fått höra om detta tidigare...?" Varje gång jag har sådana här möten så är folk oftast väldigt glada och positiva.

– Sedan kommer ibland frågan om varför vi inte tror på Jesus, vilket de

Hur ser ett judiskt perspektiv på tro och liv ut, förr och nu? För att få svar besökte Himlen TV:s Sverigechef Daniela Persin Judiska församlingen i Stockholm och träffade Bengt Mosesson, som varit administrativ chef för den religiösa sektionen.

Foto: Himlen TV7

- ▶ gärna får fråga – så kan vi samtala om det också. Men i det stora hela upplever jag att det finns en stor nyfikenhet från kristna kring frågor om judendomen.

Daniela upplever däremot att det råder en stor okunskap om judendomen bland kristenheten generellt. Självklart gäller detta inte - av naturliga skäl - överallt dit Bengt blir inbjuden.

– I en genomsnittlig kristen församling så är min erfarenhet att det tyvärr sällan finns någon djupare kunskap. Man är ofta ganska neutral, eller i bästa fall mer positiva till det judiska folket och man uttrycker respekt för det judiska folket, men vet i själva verket väldigt lite om judarna och judendom.

– Detta framkommer inte minst av responsen under den aktuella serien, till och med bland vår egen personal. Man är i grunden positiva men har ofta inte hört om sådant som Bengt berättar.

Det är i år 250 år sedan judarna fullt ut accepterades i Sverige och fått verka fritt. Vad har ju-

De judiska principerna utgör basen för vår lagstiftning, liksom för undervisning och forskning. Även mycket av entreprenöriell anda drivs av judisk inspiration liksom öppenheten inom debatt och kultur.

dendomen betytt för Sverige?

– I ett lite längre historiskt perspektiv så är det ett faktum att kristendomen inte skulle finnas utan judendomen. Det som senare kom att kallas kristendomen började ju i själva verket som en rent inom-judisk rörelse. Sedan har de båda rörelserna distanserat sig varandra under århundradena.

– Men alltjämt har både judendom och kristendom en gemensam grund, främst genom den judisk-kristna etiken och moralen, vilken idag attackeras, bland annat humanistiskt håll.

– Ser man på vår svenska/västerländska lagstiftning så utgörs basen av de judiska principerna, till exempel genom tio Guds bud. Det judiska arvet har haft en oerhört viktig betydelse. Likaså inom skola med tillhörande lagstiftning, och principer för undervisning och forskning utgörs basen av grundläggande värderingar från judendomen. Vi kan också se att mycket av den entreprenöriella andan drivs av judisk inspiration liksom en större öppenhet inom debatt och kultur.

Hur ser det ut för den svenska judenheten efter terrorattacken den 7 oktober 2023?

Bengt Mosesson berättar att ett stort antal kristna församlingar, genom pastorer, präster och kyrkoledare, med ärkebiskopen i spetsen, vände sig till den judisk församlingen och uttryckte solidaritet och stöd efter den 7 oktober. Detta skulle inte ha hänt för ett antal år sedan.

– Jag skulle säga att en stor del av de kristna, i vårt fall bland kyrkoledare, associerar sig idag på ett mer naturligt sätt med judarna, något som inte var

självlärt längre tillbaks. Det har byggt broar och rivits murar så att vi idag kan mötas till dialog och gemenskap på ett annat sätt än för ett antal år sedan. Förhållande mellan judar och kristna har avdramatiserats och vi kan träffas mer naturligt.

– Rent konkret, fortsätter Bengt, tror jag att det är viktigt att vi träffas mer, besöka en synagoga eller kyrka, träffas... Jag tror att mötet mellan människor är jätteviktigt för att riva ned fördomar.

– Mitt första möte med kristna blev av tack vare en inbjudan till kristna där vi satt ned och bara pratade. Och denna programserie är ett bra exempel på gemenskap, när Daniela kommer fysiskt till oss i Judiska församlingen och gör denna inspelning. Det är såväl praktiskt som symboliskt jätteviktigt.

– Ja, gemenskap är en viktig faktor för att bättre förstå varandra, inflikar Daniela.

– Vi säger ofta att vi står med Israel, med judarna, men vi känner dem i själva verket inte särskilt bra. Jag tror det är jätteviktigt att bygga broar och bryta de medvetna eller omedvetna fördomar som vi har med oss. Jag tänker också

på alla de människor som uttrycker antisemitiska åsikter, även bland kristna, att de allra flesta har lite eller ingen alls kunskap om judisk tro och liv. Och ännu mindre känner man någon jude personligen.

När jag ber om en avslutande häls-

ning till Shaloms läsare så kommer det snabbt från Daniela:

– Titta på programserien så att du kan berätta vidare!

Robin Lundgren
Styrelseordförande
Shalom över Israel

Fakta: 250 år av judiskt liv i Sverige

År 1775 blev ett historiskt genombrott i Sverige, då judar äntligen fick rätten att öppet leva och verka som judar. Regeringen ser jubileumsåret 2025 som ett tillfälle att uppmärksamma den judiska minoriteten, den judiska kulturen och kulturarvet i hela landet. En satsning genomförs för att uppmärksamma 250-årsjubileet där flera myndigheter är involverade.

NU ÄR BOKEN HÄR

Boken om det judiska folkets
historia från år 70 till 7 oktober

SIMON HOLST, ROAR SØRENSEN, EVA SKOG

KÖP DEN FÖRMÅNLIGT SOM MEDLEM

Ordinarie pris 369 kr.

Medlemspris endast 290 kr

Gäller även dig som ny medlem

Obs: Frakt tillkommer 59 kr

BESTÄLL IDAG
genom att maila:
info@shalom.se
eller via hemsida
www.shalom.se

JUDISKT PERSPEKTIV

på tro och liv

Se serien via smart-tv, dator eller
mobil på himlentv7.se/tv

HIMLEN
TV7